ఆంధ్ర ప్రభ - వివిధవ్యాసానుబంధం

కొత్త పట్నం-ఆంధ్రరాష్ట్రం వేసవి రాజధానిగా,

ఓడరేవుగా దానికిగల అర్హతల వివరణ

ఒంగోలునుండి క్రొత్త పట్టణమునకు రైలు మార్గము వేయవలెనన్న ప్రజాంతోళన, అందులకు గల కొన్ని సూచనలు, తీర్మానాలు పూర్వమునుండి కలవు అంతేకాక, దెవరాపల్లి నుండి నెల్లూరువరకు పూర్తైన రైలుమార్గం వేయునప్పుడు క్రొత్త పట్టణ సమీపమునుగా వేయవలెనని ఆ ప్రజలు తయారు చేయుచున్నారు, ఆ తోడ్పాటులలో ఒంగోలు ప్రాముఖ్యమును గమనించి. ఆప్రజలనుమార్చి ఒంగోలు మీదుగానే వేసియున్నారు అయితే, అప్పటి ప్రజాంతోళన ప్రభుత్వ సూచనల ఎలిమముగా జరిగినతీర్మానములు పేపర్లులనుగూర్చి ఇప్పుడు, ఆంధ్ర ప్రభుత్వమువారు యాత్రారంభముగా, పైరైలు నిర్మాణము నాధారభూతాలను సాంగోపాంగముగా పరిశీలించి ఒంగోలునుండి క్రొత్త పట్టణ సముద్రమువరకు రైలుపెట్టుటకు, యిందును గూర్చి కొన్ని సంవత్సరములకింద, తయారైన ప్లానులతో ఎస్టిమేట్లతో రైలుమార్గము, వేయుటకు. కేంద్రప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేయగలదన్న పెద్ద నమ్మకముతో, ఈ రైలు మార్గము పట్టుపూర్వోత్తరాలు, యీ క్రింద వ్రాయుచున్నాను.

ఒంగోలుకు తూర్పున,10 మైళ్ళ దూరములో క్రొత్తపట్టణ మున్నది. గుంటూరు, నెల్లూరు

డాక్టర్

నారాయణం

కేశవాచార్యులు

జిల్లాలకు, అటు రాయలసీమకు మధ్య ఆంధ్ర రాష్ట్ర రాజధాని పట్టణమగు కర్నూలునకు దగ్గరకుల రాకపోకలకు మిక్కిలి వసతి కల్పించుచు కూడలిగ నున్న క్రొత్త పట్టణ వైభవము, జనసంఖ్య ఆ పట్టణమునందుగల ఆస్తులు పారశాలల యొక్క వివరాలు, 'ఒంగోలు ప్రాముఖ్యము' అన్న శీర్షిక క్రింద, 28-3-54 వ తేదీ "ఆంధ్రప్రభ" యందు నేను వ్రాసిన వ్యాసములో చూడవచ్చును.

విశాఖపట్నం, కాకినాడ, బందరులకంటే, క్రొత్త పట్టణం ఆంధ్రరాష్ట్ర రాజధానియగు కర్నూలునకు సర్వ సౌకర్యములుగల ఓడరేవు పట్టణం మరొకటి లేదు. కారణ మేమనగా, "1876-77 వ కరువుచే, అప్పటికి మిన్నుముట్టిన యీవడ్డన వాణిజ్యము పడిపోయెను. కాని, ధాతువాసు సంవత్సర క్రమ నివారణ కార్యక్రమముగా "బకింగ్‌హామ్" కాలువను త్రవ్వి, దానిని 1880వ నౌకా యానమునకై తెరచుటచే సముద్రతీర వ్యాపారమంతయు "బకింగ్‌హామ్" కాలువమీదనే జరుగుటకు ప్రారంభమై క్రొత్త పట్టణ సముద్రవర్తకము వన్నగిల్లెను.

అంతేకాక, 1898 వ సుద్రాసు—కలకత్తా రైలు మార్గము ఒంగోలు మీదుగా వేయుటతో యీరేవు పట్టణమున కేర్పడించిన వర్తకము గూడ నశించెను కాని, రాజధాని నౌకాశ్రయాధికారి యొక్క 1904-నాటి పరిపాలనా నివేదికలోని, 27 వ పేజీలో క్రొత్త పట్టణ వాణిజ్య పతనము గూర్చి యీ క్రింది విధముగ వ్రాసెను.

"ఇందు స్వాభావికమగు హార్బరు కలదు. తీరమునకు 3½ మైళ్లులోగా, ఓడలు నిలుచుటకు వీలుగా నున్నది. క్రొత్త పట్టణమును ఒంగోలుతో కలుపుచు రైలుమార్గమును వేసినచో, ఈ ప్రదేశము కోలుపోయినవర్తక ప్రాముఖ్యము పునరుద్ధరణ కాగలదు."

పై సలహాను ఆలోచించి, మద్రాసు ప్రభుత్వము తగుతక్షణదర్శ తీసుకొనుటకై, 1906 మార్చి 30 వ తేదీన గుంటూరుజిల్లాబోర్డును

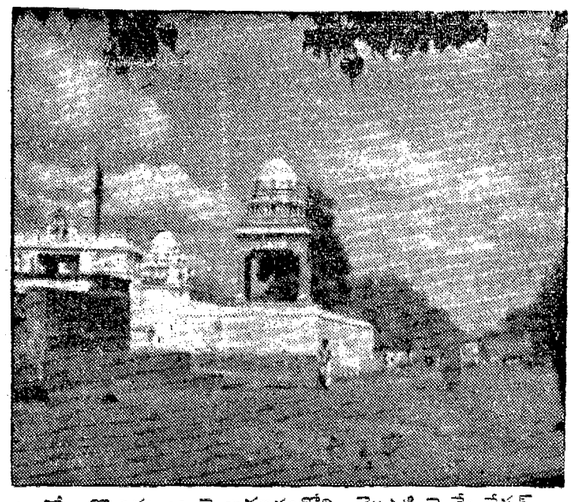

ఒంగోలు-క్రొత్తపట్టణం రైలుమార్గంలోని మొదటి రైల్వే స్టేషన్—కొప్పోలుగ్రామం

త్రుంకురోడ్డు దృశ్యంలో పక్కన కనిపిస్తున్న రెండవ రైల్వే స్టేషన్—అల్లూరు గ్రామం

వంపినది అంతట,జిల్లాబోర్డువారు 1906ఏప్రిల్ 28 వ తేదీన జరిగిన జిల్లాబోర్డు సమావేశములో వారప్పుడు ప్రారంభింపనున్న గుంటూరు-రేపల్లె రైలు పూర్తికాగానే, క్రొత్త పట్టణము ఒంగోలు రైలుమార్గం తీసికొందు మని తీర్మానించిరి అందుమీదట, వెంటనే యీ రైలుకగుయెస్టిమేట్లను, ప్లానులను తయారు చేయించిరి.

అప్లానుల వివరము లివి:-క్రొత్తపట్టణము ఒంగోలుకు మధ్య, బకింగ్‌హామ్‌కాలువ, నల్లవాగులపై, వేయు 2 వంతెనలకును, క్రొత్త పట్టణము, అల్లూరు, కొప్పోలు, గ్రామము అందు స్టేషనులు, మూడు రైల్వేస్టేషనులకును కాగల ఖర్చుతో సహా, పై రైల్వే మార్గము వ్యయము ఏడు లక్షలు కాగలవని అంచనా వేయబడెను.

1920-21వ, గుంటూరు-రేపల్లె రైలు పూర్తి కాగానే, గుంటూరు జిల్లాబోర్డువారిని కోరగా, గుంటూరు-గురజాల రైలు సదుపాయ ప్రభుత్వమువారే నిర్మించి, రైళ్ళ మార్గము వేయు నదికారము అప్పటినుండి జిల్లాబోర్డుల నుండి తొలగించిరి కాని, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు మాత్రము 1928 ఆగస్టు 13 వ తేదీన ఒక జి. ఓ. లో "క్రొత్తపట్టణము ఒంగోలు రైలుమార్గము వేయుటకగు పెట్టుబడిని, సాలుకు 100కి. రు 3 1/2 వంతున వడ్డీ, గుంటూరు జిల్లాబోర్డువారు పూచీ పడుచో, దానిని వేయువిషయమై ఆలోచింపబడునని" ప్రకటించిరి.

అటుపిమ్మట, పూచీనిచ్చు నౌక తీర్మానమును, 1933 నవంబరు 18 వ తేదీన గుంటూరు జిల్లాబోర్డు మీటింగులో, క్రొత్త పట్టణమునుండి-ఒంగోలుగుండా, నర్సారావుపేటకు రైలుమార్గము వేయవలయునని గవర్నమెంటువారిని కోరుచూ అందుల కగు పెట్టుబడిమీద, రు. 100/-కి, 3½ వరకు వడ్డీకి తాము పూచీపడుదుమని జిల్లాబోర్డువారు ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించిరి.

ఆంధ్ర ప్రభుత్వంవారి పరిశీలన ముఖ్యావసరం

ఆంధ్ర ప్రభుత్వమువారు, ఒంగోలు నుండి క్రొత్త పట్టణమునకు రైలుమార్గము వేయుటకుగల సాధక సంపత్తిని పంచవర్ష ప్రణాళికలో నిర్ణయించుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వమువారికి సిఫారసు చేయుటకుముందు పరిశీలించుట ముఖ్యావసరము.

తరువాత, యిటీవల కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నట్లు, ఒంగోలునుండి-కంభమువరకు, నర్సారావుపేటనుండి క్రొత్త పట్టణమువరకు, ఒంగోలునుండి - బెంగుళూరువరకు రైలు మార్గము నిర్మించుటలో గల సాధక బాధకములను నిర్ణయించుట ప్రయోజనకరము.

ఏలనగా, ఆంధ్రలో రైల్వేల అభివృద్ధికి, 2000 వేల మైళ్ళ పొడవున క్రొత్త రైలు మార్గాల నిర్మాణమునకు, కేంద్ర ప్రభుత్వం సానుభూతితో సమగ్ర పరిశీలన జరుపగలదని యిటీవల రైల్వేల బడ్జెటు రైల్వేమంత్రి గారల్వారు - మందర్ హిల్ రైల్వే రైలును ప్రారంభోత్సవం చేయునప్పుడు ఇండియా రైల్వేల మంత్రి శ్రీ లాల్ బహదూరుశాస్త్రిగారు హామీ యిస్తూ చెన్నరాష్ట్ర ప్రాంతాలలో రైలు మార్గాలను నిర్మించాలని రైల్వేల విస్తరణ కార్యక్రమం కింద అన్ని రాష్ట్రాలు రాగలవని, పైరైలుపథకం మైళ్ళ క్రొత్త రైల్వేమార్గాల కార్యక్రమం క్రిందకు వచ్చు వందల్ల ప్రజలకు ఉపయోగపడు ఆంధ్ర ప్రభుత్వమువారికి, చెప్పుట మిక్కిలి హర్షణీయము అభివర్ణన. ఇటీవల విశాఖపట్నము ఆంధ్ర ప్రభుత్వమునకు చెందగ విశాఖపట్నం రాజధానిగా చేయబడు యోచనగలదని ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ప్రకాశంగారు ప్రకటించుటతో అందరికిని తెలిసిన విషయము.

ఈ సందర్భమున క్రొత్తపట్టణము-ఒంగోలు మధ్య మార్గమును కలుపుతూ, నల్లమల్లల మధ్యలో ఉన్నదాన్ని చేయుట [illegible] అవసరమని తలచి [illegible] ఆలోచించి తెలియజేయగలరని, ప్రజలందరు మైళ్ళ క్రొత్త రైల్వేమార్గాల కార్యక్రమం క్రింద కలిగిన వంద

బ్రతుకు తెరువు

(శ్రీ వడ్డి తరువాయి)

వేస్తున్న జనము తోటలగాత్ర, విద్యుత్ కాయము, బియింకరమాలు, కరకంఠ తుల కరమాన కర్మాలు ఎనుగోనుంచి కంపిస్తున్నాయి. ఏనేనో ఆలోచనా పరిపరి-రోగం ముందుకొచ్చేసింది చివరిగ్రామ పరిధిలోకి కాస్త్రు పైగ్రామకాలకు కవస్త్ర ఎంచాలు పెట్టి లేచే పెళాల దర్శనగా చేసాను గాంగా వోయన్నాను శక్తి వర్ణిస్తూ గాంధర్వ విద్యలు వేగం పెరుగుంది అనుకుంటూ ఎక్కుగెత్తుతున్నాయి ఎనుగులంచే వేగంగా పోతున్నాయి అనని ఎత్తరలోని ఆలోచన్లు

మొట్టమొదటి లాంగోత్రాల జాతినసేవా ప్రతి వలం ఒక రెండు పాయలలో మనుమాయమై పోయింది అర్థనుడు ఎట్టిలకాలం అర్థనుడు కాలికి స్తుంచేసు తిప్పుకుంది ఆలుంచేయ గరిగింది చేసు లంగరాన్ని ఎత్తుకునేవత వనుకలలో నవెదురుచేసి అతను ఆజన్మాంతం విధుంచుకొని కాలం గడుపుతూ కీలు తల పులుగుంచి తిప్పించుకుంటూ ఎక్కుతున్నా చుట్టు ముట్టేస్తున్నాయి మొదట్లో మంచి కనుంచి ఉదం చేసు కాలలో అనుకూ మృత్యుకాలా వెళ్లో నలిగిపోతా మనుకుంటున్నాను

అతనుకుడైజుల్లుగు, చమటతోలడిసిన చింపి బొక్కాను మాసి ఎంతో జాలిపడ్డాడు ఆతని ఆటకాడికి, ఏంకాలానికి ఎంత సాగుమాత చూసాడు, తనకి గమనమాయువుగా ఛాంపి దాను తన ఆయాయుత్సాహానికి తానే నిందించు కున్నాడు ఆ తనగతిమనుష్యుల్ని ఎప్పుడూ దూరంగావుండాలి తాను లోపలికిరావాడి మీ ఆనాధమనుకున్నాడు ఎనికుంగ మనా ఏని ఖర్చైనా-కోట్లేసుకైనా-ఆ అంగలిమనుకుల రక్షణాంపాలనెకాకుండా కిర్చాల్సిమాత్రా కనుపించుకుండా చేయాలి ఆ కరగలని ఏమా దాక్షిణ్యాలకి దూరంగాఅందాలి జారిపడిస్తే చంపు చూస్తారు-దారిలో వచ్చి పోయా జనం, బళ్ళు, మిగతావేవీ తెలియకుండాలు గదిలో (ఎవేశంచి కోటులోపలో ఉన్ను కాడేసేంత కైర్యంగల మనిషిలా కనుపించకుండాలి ఆ బొంగుముఖాన్ని తాను పొట్టుకోలేకపోయానను కున్నాడు అందుకనే వాళ్ళకంత మిరిసిపాటు అందుకనే అంత నిర్లక్ష్యం ఇటువంటప్పుడు ఎన్ని సంసారాలయిన పాడింపవచ్చు-ఎన్ని బిళ్ళకైనా కారుగలిగివ్వవచ్చు అందుకే ఎంత కాలమైనా ఎనిపాటలుకుండా యీ సంపా తించినదానికో కాలం గడ్డ ఎవచ్చు అనుకు న్నాడు.

"ఎంతదూరమొచ్చావో - ఏదారిని పోతు న్నావో తెలియడంలేదు లక్ష్యరహితంగా దేహం పరుపులెత్తుతోంది "కాచూ ఏమం తోయు" అంటూ వెనకనుంచి చిన్నే పిలుపులు ఆతన్ని (ఎవంగంలోకి తీసుకు రాలేక పోతున్నాయి వెనకనుంచి ఆతనికంటె వేగంతో వచ్చి చేయిపట్టుకునేంతవరకూ ఆతన్ని ఆతను ఆపలేకపోయాడు

ఆగిపెప్పాటు లేకుండా ముందుకోసి చూస్తున్నాడు ఎదిత్తే పోదామని

"నన్ను వదలు-వాడు తప్పించుకుపోతాడు" అంటున్నాడు ఖంగారుగా

"అయితే నీన్ని తీసుకోండయ్య" అంటూ మూలవట్టిన మనిషిన్ను నొక్కదాన్ని ఆతని కందించారు

"ఎక్కడున్నాడు-ఎక్కి ఆ దొంగపెదవ వద-పోలీసుకి అప్పగిద్దాం' అని వెనక్కు-వీళ్ళ మీద చేయవేసే తోస్తున్నారు-ఆతని చేతిపైపు చూపిస్తూ

"ఏమిటిబాబూ : పోలీసులెందుకు : దొంగ ఏమిటి " అంటూ ఆతను ముఖంలోకి చూస్తు న్నారు-ఆయాసంలో.

"వాడు-ఆ కిజెవాడు-గదిలోదూరి కోటులో

కేశ సంపదకు

రీటా

హిందూదేశ మంతటా దొరకును

కుష్ఠు ★ బొల్లి

కర్నూలు మహామహోపాధ్యాయ, వైద్య, నవాయి వ్యాధు అత్యుగ్రారంటీ చికిత్స : క్యాంపులగు ఉచితం సలహాకు

జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్డు) "కాశ్యపాశ్రమము" గోపాలపురం, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

బహిష్టు!

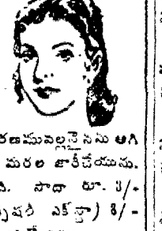

అగినదా కలవర మువద్దు. కుమారి మాత్రలు ఆతశీఘ్ర కాలములో ఎన్ని రోజులనుండి ఏ కారణమువల్లనైనను ఆగి పోయిన బహిష్టును మరల జారీచేయును. నిరపాయకరమైనది. సాదా బా. 3/- స్పెషలి 5/-. స్పెషలి ఎక్స్ట్రా) 8/- వి. పి. పి. ప్రత్యేకము.

Mrs. P. DEVEE F.D.S. (M.A.) Calcutta-40.

దొరకు చోటు :—

INDO-MEDICAL SUPPLIES, 29, Vaidyanadha Mudali Street, Madras-1

రవీంద్ర కవీంద్రుడు - సౌందర్యాన్వేషణయే

ఆజన్మ దీక్షగా పర్యటించిన కళాతపస్వి

రవీంద్రుని చూడదలచినము నేను. కాలపు మూడు ఎండ్లకు పూర్ణ మయ్యే మంచు వేసవిలో జరుగుచును రవీంద్రుడు. ఆ రోజు పెరిగి వెళ్లవాత్రి తన మహాప్రాతిభములను రవనలచే (ప్రవంచ సాహిత్య సింహాసనమును ఆసీనుడు కాగలడని ఎదుట ఉహించిరి? తన కావ్యములు కీర్తి పతాకములై సాహిత్యాంబర వీధుల ఎగురుచుండగలవని వోస్యము ఎన్ను చును చెప్పరైరి. ఉన్నత భావ శిఖరములు అ పతాకముల శిఖరములు మరించి గౌరవాన్వ యమున వెలయుచున్నవి. అట్టి పతాకోత్తి ఆత్రించిన జయంతినము నేను.

రవీంద్రుడు మధురకవిమూర్తి. సౌంద ర్యములచే పరిపేష్టితుడై, శోభలమధ్య పాలించు ఖడి, రసవాహినుల (ప్రకుంఠ లిడి, (ప్రకృతి పాత్రలో, జూచు సుందర లిన మాలోక సుమకు (శోభ్యాన్వేషణకుతై తన దివ్యానుభూ తినికావ్య (ప్రబంధమున వెలయిల్లి పెత్తెను. సౌందర్యాన్వేషణయే వాని ఆజన్మ దీక్ష. (ప్రకృతి సౌందర్యమున ఎగసి సమయు సౌందర్య పీఠికల వెంటాడెను. జీవిత పథమున మాను ష్యగతస్థితుల ఆత్మానమున పయనులిడిన చిన్న పిదామను. సౌందర్య తత్వముల నేపలు కోరిన నిత్యయాత్రకును. దివ్యనిధిత ప్రకృతి పాత్రలో, జూచు సుందర లిన మాలోక సుమకు (శోభ్యాన్వేషణకుతై తన దివ్యానుభూ తినికావ్య (ప్రబంధమున వెలయిల్లి పెత్తెను. సౌందర్యాన్వేషణయే వాని ఆజన్మ దీక్ష. (ప్రకృతి సౌందర్యమున ఎగసి సమయు సౌందర్య పీఠికల వెంటాడెను. జీవిత పథమున మాను ష్యగతస్థితుల ఆత్మానమున పయనులిడిన చిన్న పిదామను. సౌందర్య తత్వముల నేపలు కోరిన నిత్యయాత్రకును. దివ్యనిధిత (